

Samenwerkingsafspraken inspectiediensten voor toezicht op en handhaving van de gewasbeschermingsmiddelen- en biocidenregelgeving

Ondergetekenden:

- De Inspecteur-Generaal van de Inspectie Leefomgeving en Transport, dr. M.C. (Mattheus) Wassenaar, handelend namens de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, hierna te noemen: "de ILT";

en
- De Inspecteur-Generaal van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, dr.mr. G.J.C.M. (Gerard) Bakker, handelend namens de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, hierna te noemen: "de NVWA";

en
- De Inspecteur-Generaal van de Nederlandse Arbeidsinspectie, drs. R.G. (Rits) de Boer handelend namens de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, hierna te noemen: "de Arbeidsinspectie".

en
- De Inspecteur-Generaal van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, dr. M.A.W. Marina Eckenhausen, handelend namens de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, hierna te noemen: "de IGJ";

en
- De Inspecteur-Generaal der Mijnen, ir. T.F. (Theodor) Kockelkoren, MBA, handelend namens de minister van Klimaat en Groene Groei, hierna te noemen: "SodM"

en
- Directeur Drs J.M.C. (Meindert) Smallegenbroek namens de Unie van Waterschappen,

hierna gezamenlijk te noemen: de partijen.

overwegende dat:

- artikel 82 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (verder Wgb), uitgewerkt in artikel 9.1 van de Regeling gewasbeschermingsmiddelen en biociden als toezichthouder aanwijst ambtenaren van de daar genoemde instanties:
 - o de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT);
 - o de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA);
 - o de Nederlandse Arbeidsinspectie (Arbeidsinspectie);
 - o de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ);
 - o het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM);
 - o de waterschappen;

artikel 82, vierde lid, van de Wgb voorschrijft dat de door Onze Minister aangewezen ambtenaren, bedoeld in het eerste lid, elkaar ter uitvoering van hun taak uit eigen beweging of desgevraagd

onderling de voor de uitvoering van hun taak noodzakelijke gegevens verstrekken; de Wgb, het Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Bgb) en de Regeling gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Rgb) uitvoering geven aan de Europese wetgeving op het gebied van gewasbeschermingsmiddelen (Verordening (EG) Nr. 1107/2009 en Richtlijn 2009/128/EG)¹ en biociden (Verordening (EU) Nr. 528/2012 en Verordening (EU) Nr. 2019/1020);²

- partijen samen wensen te werken op strategisch-tactisch en operationeel niveau met het oog op de verbetering van de doeltreffendheid en de doelmatigheid van de uitvoering van hun verantwoordelijkheden in het kader van de gewasbeschermingsmiddelen- en biociden wetgeving, alsmede met het oog op de bevordering van de eenduidigheid van het toezicht en het terugdringen van toezichtlasten;
- de beoogde samenwerking vorm zal krijgen door het afstemmen, het coördineren en het gezamenlijk instellen van toezicht- en handhavingsactiviteiten en door het uitwisselen van informatie op het gebied van de gewasbeschermingsmiddelen- en biociden wetgeving;
- de beleidsverantwoordelijkheid voor biociden ligt bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur is primair verantwoordelijk voor het gewasbeschermingsbeleid;
- de wetgever heeft beoogd om integraal toezicht op gewasbeschermings- en biociden te bewerkstelligen;
- de samenwerking tussen partijen reeds plaatsvindt via onderlinge contacten en samenwerkingsverbanden als het Landelijk Overleg Biociden en het Biociden Overleg Statusbepaling.
- partijen een eigen risico-gestuurde aanpak kennen voor het bepalen van de omvang en beoordeling van risico's.
- behandelde voorwerpen (ook vaak treated articles genoemd) geen biociden zijn, maar waar in deze overeenkomst biociden wordt genoemd worden ook behandelde voorwerpen bedoeld, omdat hierop de Biocidenverordening van toepassing is.

zijn partijen het volgende overeengekomen:

Artikel 1 (doel van de samenwerkingsafspraken)

1. Partijen zijn aangewezen als toezichthouder met ieder een eigen rol op (een of meerdere delen van) de en gewasbeschermingsmiddelen- en biocidenwetgeving.
2. Partijen werken samen ter verwezenlijking van hun publiekrechtelijke taken die, voor zover van belang voor deze samenwerkingsafspraken inhouden: het toezicht op en de handhaving van de Europese Biociden verordening (EU) Nr. 528/2012, de Europese Gewasbeschermingsverordening (EG) nr. 1107/2009, Richtlijn Duurzaam gebruik pesticiden (Richtlijn 2009/128/EG), de Markttoezichtverordening (EU) Nr. 2019/1020, het Besluit activiteiten leefomgeving (BAL) en de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden en daarop gebaseerde regelgeving op het gebied van het op de markt aanbieden en/of gebruiken van biociden, het in de handel brengen van behandelde voorwerpen en het op de markt brengen en gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen met als doel de bescherming van de leefomgeving en het beheersen van de veiligheids- en gezondheidsrisico's en daar waar mogelijk een gelijk speelveld te borgen.
3. De samenwerking vindt onder meer plaats door middel van:
 - a) onderlinge afstemming bij overlap in toezicht en waar nodig ondersteuning;
 - b) het verstrekken van signalen over mogelijke overtredingen waarvoor partijen zelf niet bevoegd zijn om sancties op te leggen;

¹ De Verordening (EG) Nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen, stelt voorschriften vast voor gewasbeschermingsmiddelen en de werkzame stoffen die deze middelen bevatten.

De Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van een kader voor communautaire actie ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van pesticiden, bevat regels voor het duurzaam gebruik van pesticiden.

² De Europese Biocidenverordening (EU) Nr. 528/2012 heeft betrekking op het op de markt aanbieden en het gebruik van biociden. Het doel van deze verordening is om het vrije verkeer van biociden binnen de EU te verbeteren en tegelijkertijd een hoog niveau van bescherming van zowel de gezondheid van mens en dier als het milieu te waarborgen.

De Markttoezichtverordening (EU) Nr. 2019/1020 heeft betrekking op het toezicht op producten die op de markt worden gebracht. Het doel van deze verordening is om ervoor te zorgen dat producten die op de markt worden gebracht voldoen aan de relevante EU-wetgeving en veilig zijn voor consumenten. Deze verordening betreft biociden en is niet van toepassing op gewasbeschermingsmiddelen.

- c) het coördineren en het gezamenlijk uitvoeren van toezicht;
 - d) het uitwisselen van kennis, gegevens en informatie op het gebied van de gewasbeschermings- en biocidenregelgeving;
 - e) het gezamenlijk vaststellen en in acht nemen van samenwerkingsafspraken;
4. De samenwerkingsafspraken geven een verdere verduidelijking van de verantwoordelijkheidsverdeling tussen de inspectiediensten binnen de geldende regelgeving.

Artikel 2 (uitgangspunten uitwisseling informatie)

1. De samenwerking en de uitwisseling van informatie vinden plaats binnen de kaders van de wettelijke bevoegdheden van partijen en met inachtneming van de voorschriften met betrekking tot de bescherming van persoonsgegevens. Met betrekking tot het laatstgenoemde staan in bijlage 1 de categorieën van (persoons)gegevens die mogelijk kunnen worden verstrekt, in bijlage 2 de beveiligingsmaatregelen die volgens de BIO standaard in ieder geval genomen zijn in het geval van uitwisseling en in bijlage 3 de procedure 'melden datalekken'.
2. Er wordt uitsluitend informatie verstrekt die nodig is voor de in artikel 1 van deze overeenkomst omschreven doelen, in overeenstemming met artikel 6 ("Rechtmatigheid van de verwerking"), eerste lid, onder e, van de Verordening (EU) 2016/679 (verder te noemen De algemene verordening gegevensbescherming ofwel "AVG").³

Artikel 3 (verantwoordelijkheidsverdeling)⁴

1. De ILT is in dit kader verantwoordelijk voor:
 - a. De landelijke coördinatie voor toezicht en handhaving van biociden.
 - b. Het vertegenwoordigen van Nederland als deelnemende EU Lidstaat in de BPR Subgroup (BPRS) als onderdeel van het Forum/ECHA. Hiervoor vindt afstemming plaats met de betrokken inspectiediensten (zie ook artikel 6).
 - c. Toezicht op het stelsel van diplomering van vakbekwaamheid biociden.
 - d. Toezicht op het professionele gebruik (waaronder het toepassen) van biociden in het kader van het verrichten van een dienst voor derden (ingehuurde professionele toepasser), tenzij dit onder het primaire toezicht van een andere toezichthouder valt. Een door een agrariër ingehuurde plaagdierbeheerser valt onder toezicht van ILT.
 - e. Toezicht op het gebruik van biociden in het kader van de vervaardiging van een product, een biocide of van een product waarin een biocide wordt verwerkt of behandeld (industrieelgebruik), tenzij dit onder het primaire toezicht van een andere toezichthouder valt.
 - f. Toezicht op het gebruik van biociden in het kader van een bedrijf, niet zijnde het toepassen van een biocide als onderdeel van een dienst voor derden, tenzij dit onder het primaire toezicht van een andere toezichthouder valt (bv agrariër die zelf biociden toepast).
 - g. Toezicht op toelatingshouders, producenten, importeurs en distributeurs/ (groot)handelaren van biociden bestemd voor professioneel gebruik, met uitzondering van degenen die biociden leveren aan bedrijven die onder het primaire toezicht van een andere toezichthouder vallen en genoemd in lid 2 onder a en b, zoals groothandelaren voor tatoeagematerialen of voor producten voor schoonheidssalons en diegenen die uitsluitend consumentenproducten produceren of leveren.
 - h. Toezicht op het behandelen van gewassen (planten en plantaardige producten⁵) en graanproducten (zoals diervoeder) met gasvormige en gasvormende biociden en gewasbeschermingsmiddelen.⁶ Bij overtredingen inzake gewasbeschermingsmiddelen wordt de informatie overgedragen aan de NVWA, inclusief de opvolging door inzet van handhavingsmiddelen zoals bestuursdwang, dwangsom en bestuurlijke boete.
2. De NVWA is in dit kader verantwoordelijk voor:

³ De verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen.

⁴ In de bijlage bij deze overeenkomst staan sommige werkafspraken meer in detail uitgewerkt.

⁵ Definitie in Verordening 1107/2009: „plantaardige producten“: producten van plantaardige oorsprong, die geen of slechts eenvoudige bewerkingen, zoals malen, drogen of persen, hebben ondergaan, voor zover het geen planten zijn;

⁶ Dit omdat artikel 8.9 van de Regeling gewasbeschermingsmiddelen en biociden wettelijk regelt dat gassing gemeld worden bij de ILT.

- a. Toezicht op importeurs en distributeurs /(groot)handelaren die biociden voor professioneel gebruik leveren aan bedrijven/gebruikers die onder primair toezicht van NVWA vallen namelijk:
 - i. groothandelaren in producten voor schoonheidssalons, kappers etc;
 - ii. groothandelaren in producten voor tatoeageshops;
 - iii. groothandelaren, leveranciers, distributeurs aan de horeca (evt. ook levensmiddelen-bedrijven).
- b. Toezicht op de toelatinghouders, producenten, importeurs en distributeurs/(groot)handelaren die biociden bestemd voor niet-professioneel gebruik door consumenten, produceren of op de markt aanbieden.
- c. Toezicht op (het professionele) gebruik van biociden door medewerkers van bedrijven die als bedrijfstype onder het primaire toezicht van de NVWA vallen, namelijk:
 - i. bedrijven in de levensmiddelenproductieketen, anders dan onder iii en v;
 - ii. bedrijven in de diervoederketen, inclusief dierlijke bijproducten;
 - iii. de levensmiddelen ambachtelijke sector, de detailhandel en de horeca;
 - iv. dienstverleners aan consumenten zoals tatoeëerders en schoonheidssalons;
 - v. de primaire landbouwproductiebedrijven (land- en tuinbouw, veehouderij) en overige schakels in de keten, zoals verzamelplaatsen, diertransport, slachthuizen, voedselopslagplaatsen (zoals koel- en vriescellen) en vleestransport.
- d. Landelijke coördinatie voor toezicht en handhaving van gewasbeschermingsmiddelen.
- e. Toezicht op toelatinghouders, importeurs, opslaghouders, distributeurs en (groot)handelaren die gewasbeschermingsmiddelen op de markt brengen en/of herverpakken en/of verhandelen.
- g. Toezicht op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen door professionele gebruikers, tenzij dit onder het toezicht van een andere toezichthouder valt zoals het gebruik van gasvormende of gasvormige gewasbeschermingsmiddelen bij het behandelen van granen (plantaardig product) of graanproducten.
- h. De NVWA verleent erkenningen aan organisaties die toetsen of gewasbeschermingsmiddelen deugdelijk zijn.
- i. De NVWA beoordeelt of er sprake is van landbouwkundige noodsituaties bij een aanvraag voor een vrijstelling voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en adviseert het ministerie van LNVN hierover.

In bijlage 4 zijn onderlinge verantwoordelijkheden voor toezicht en handhaving gericht op een ingehuurde professionele toepasser ("derde") van een biocide op primaire NVWA-locaties nader uitgeschreven. Dit vanwege de overlap op het gebied van het toezicht op biociden en gewasbeschermingsmiddelen.

3. De Arbeidsinspectie is in dit kader verantwoordelijk voor:

- a. Toezicht op professionele eindgebruikers van biociden en gewasbeschermingsmiddelen ten behoeve van de gezondheid van werknemers (en meewerkende werkgevers en zelfstandigen). Zij controleert het veilig werken met gevaarlijke stoffen (gewasbeschermingsmiddelen en biociden) en de opslag van deze middelen.
- b. Toezicht op de veiligheid van professionele eindgebruikers van producten waarin biociden of gewasbeschermingsmiddelen zijn verwerkt.

4. De IGJ is in dit kader verantwoordelijk voor:

Het toezicht op het gebruik van biociden in ziekenhuizen en gezondheidsvoorzieningen.

5. SodM is in dit kader verantwoordelijk voor:

- a. Het toezicht op de naleving van wet- en regelgeving door professionele eindgebruikers van biociden en gewasbeschermingsmiddelen ten bate van de veiligheid van de mens en de bescherming van het milieu bij mijnbouwactiviteiten, het gasnetwerk en windenergie op zee, met inbegrip van het toezicht zoals vermeld in Artikel 3, lid a en b.

6. De waterschappen zijn in dit kader verantwoordelijk voor:

- a. Het behartigen van de belangen van de waterschappen in Den Haag en in Brussel.
- b. Het regelmatig meten van de waterkwaliteit in agrarische gebieden. Daarnaast houden de waterschappen toezicht dat landbouw- en tuinbouwbedrijven de maatregelen toepassen die zijn voorgeschreven in de wetgeving en vanuit de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden.

c. Het ondersteunen van de agrarische sector bij het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW). In het DAW werken de land- en tuinbouw met hulp van allerlei betrokken partijen aan schoner en voldoende water en een betere bodem.

Artikel 4 (handhaving)

1. Bij constatering van één (of meer) overtreding(en) zal de verantwoordelijke inspectiedienst handhaven in principe volgens eigen beleid, indien van toepassing volgens een vastgesteld interventiebeleid.
2. Iedere partij (m.u.v. Arbeidsinspectie en SodM) heeft of ontwikkelt een eigen interventiebeleid voor het onderwerp biociden en/of gewasbeschermingsmiddelen en stemt dit met de andere diensten af. Ieder interventiebeleid wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig geactualiseerd. Dit interventiebeleid wordt gepubliceerd op de eigen websites van de partijen.
3. Voor sommige handhavingsprocessen vindt samenwerking plaats tussen inspectiediensten. Het boetebureau van de ILT verwerkt bestuurlijke boetes, naar aanleiding van rapporten van bevindingen (ook wel boeterapporten) opgemaakt door inspecteurs van de ILT, maar ook van inspecteurs van de NVWA voor overtredingen met betrekking tot biociden. NVWA inspecteurs maken rapporten van bevindingen op volgens het interventiebeleid van de NVWA. De definitieve maatregel wordt vervolgens door het boetebureau van de ILT vastgesteld.
4. Inspecteurs van de NVWA ondertekenen vanuit hun bevoegdheid de door ILT inspecteurs opgestelde lasten onder dwangsommen indien door de ILT overtredingen geconstateerd worden op het gebied van gassing met gewasbeschermingsmiddelen.⁷ Andersom ondertekenen ILT inspecteurs opgestelde lasten onder dwangsommen van NVWA inspecteurs wanneer zij overtredingen hebben geconstateerd op het gebied van biociden en een last onder dwangsom is noodzakelijk om op te leggen.
5. Indien nodig kan de NVWA of ILT overgaan tot het namens de Minister van LNVN of IenW intrekken van een bewijs van vakbekwaamheid voor gewasbeschermingsmiddelen of biociden.

Artikel 5 (afstemming en gezamenlijke producten)

1. Daar waar partijen kansen zien voor gezamenlijke toezichtactiviteiten, stemmen zij (voor zover realiseerbaar) hun jaarplannen daarop af.
2. Indien er opleidingen op het gebied van biociden en gewasbeschermingsmiddelen worden ontwikkeld, wordt onderling tussen partijen afgestemd om daar waar mogelijk samen te werken.
3. Partijen wisselen waar noodzakelijk inspectie-informatie uit, die elkaars informatiepositie versterken en ter uitvoering van hun taak, gelet op artikel 82, vierde lid, van de Wgb. Te denken valt aan het uniform toepassen van bevoegdheden vanuit de Wgb en de Markttoezichtverordening (biociden) bijvoorbeeld op het vlak van internethandel, maar ook verhandelde hoeveelheden biociden en gewasbeschermingsmiddelen. Een beter gedeeld inzicht in de markt en in ontwikkelingen, resulteert in een meer afgestemde prioritering.
4. Indien er door een van de inspectiediensten, tijdens inspecties, overtredingen met betrekking tot biociden of gewasbeschermingsmiddelen worden geconstateerd bij bedrijven die vallen onder het primaire toezicht van de andere inspectiedienst (zoals hierboven beschreven in de verantwoordelijkheidsverdeling), moet dit aan elkaar worden doorgegeven op basis van artikel 82 lid 4 Wgb en daarbij rekening houdend met artikel 2 en bijlagen 1-3 van deze overeenkomst. Hiermee vervullen de beide diensten een "oog en oor" (ofwel signaal) functie voor elkaar.
5. Bij onjuiste toepassing van biociden of gewasbeschermingsmiddelen, of bij gebruik van niet toegelaten biociden of gewasbeschermingsmiddelen signaleren de inspectiediensten voor elkaar en informeren elkaar zoals genoemd in lid 3 en 4, en bepalen gezamenlijk wie de casus in behandeling neemt, uitgaande van de eigen verantwoordelijkheden, beschreven in artikel 3.
6. Indien een zaak bij de ene inspectiedienst in behandeling is genomen en toch ook enkele aspecten van de andere dienst bevat, handelt de dienst die de zaak gestart is alles af, voor

⁷ Door middel van het gassen van producten in gesloten ruimtes en bijzondere objecten als boerderijen, molens kunnen insecten worden bestreden. Als de producten gewassen zijn (o.a. graan, bomen) in plaats van houten producten (o.a. pallets, planken, meubels), dan zijn de gebruikte gassen gewasbeschermingsmiddelen. De gebruikte gassen zijn biociden als ze toegepast worden voor objecten en producten.

- zover bevoegd. Daarbij moet wel in acht worden genomen dat ieder voor zijn eigen taak zoveel mogelijk inhoudelijke ondersteuning biedt aan de aangewezen afhandelende dienst.
7. Wanneer een zaak voor het merendeel betrekking heeft op de verantwoordelijkheid van de collega toezichtspartner, zoals beschreven in artikel 3, dan wordt de zaak zo snel mogelijk, na onderlinge afstemming, aan de collega-toezichthouder overgedragen.
 8. Indien het een zaak betreft waarvan van tevoren al bekend is, of dat tijdens het onderzoek blijkt, dat het om zowel de consumenten- als professionele markt gaat, dan wordt afgestemd welke toezichthouder het primair oppakt (in de meeste gevallen zal dat de toezichthouder zijn die een melding krijgt of een zaak op een andere manier in behandeling heeft). Gedurende het onderzoekstraject wordt afgestemd of en zo ja in welke fase de zaak wordt overgedragen aan de andere toezichthouder.
 9. Wanneer het niet duidelijk is wie toezichthouder is of als de wetgeving niet duidelijk is, treden partijen direct met elkaar in overleg over hoe de zaak af te handelen. Er wordt een onderzoeksleider aangewezen en taken worden helder verdeeld. Het kan zijn dat meerdere diensten een casus gezamenlijk oppakken.

Artikel 6 (overlegstructuren)

In het kader van deze samenwerking vinden de volgende overleggen plaats:

1. Het operationeel Landelijk Overleg Biociden wordt één keer per jaar, of zo veel vaker als één van de partijen nodig acht georganiseerd door de ILT. Elke partij neemt aan deze aanvullende overleggen deel voor zover de partij voor zich dit nodig acht in het kader van de samenwerking.
2. Internationaal overleg (drie keer per jaar vindt afstemming plaats over de vergaderinstructie van de bijeenkomsten van de BPRS (BPR-Subgroup als onderdeel van het Forum/ECHA) in Helsinki). Partijen nemen deel voor zover dit relevant geacht wordt voor de uitvoering van toezichttaken en in het kader van de samenwerking.
3. BOS-overleg (biociden overleg statusbepaling): één keer per jaar of zo veel vaker als elke partij voor zich dit nodig acht. Partijen nemen deel voor zover dit relevant geacht wordt voor de uitvoering van toezichttaken en in het kader van de samenwerking.
4. Strategisch-tactisch overleg door de Stuurgroep Handhaving Chemische Stoffen
5. Bestuurlijk overleg tussen betrokken inspectiediensten.
6. Vakinhoudelijke overleggen over specifiek inhoudelijke onderwerpen op verzoek. Een voorbeeld hiervan is het Rodenticidenoverleg Inspectiediensten van de NVWA en de ILT.

Artikel 7 (vertrouwelijkheid)

1. Indien één van de partijen de beschikking krijgt over informatie, waarvan zij het vertrouwelijk karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, is zij tot geheimhouding van die informatie gehouden, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift haar tot mededeling verplicht of uit haar taak de noodzaak tot uitwisseling van deze informatie voortvloeit. De uitwisseling gebeurt in dat geval zoveel mogelijk zonder dat de gegevens herleidbaar zijn tot een persoon. Indien uitwisseling, zonder dat de gegevens herleidbaar zijn tot een persoon niet mogelijk of wenselijk is, vindt uitwisseling niet eerder plaats dan nadat de betreffende persoon daarvan op de hoogte is gesteld en de gelegenheid heeft gekregen daarop een zienswijze te geven.
2. Partijen dragen zorg voor zodanige vastlegging en verwerking van informatie die van elkaar is verkregen en/of in het kader van gezamenlijke acties wordt verkregen, dat uitsluitend daartoe, gelet op hun taak, bevoegde medewerkers van de inspectiediensten toegang tot die informatie kunnen krijgen.

Artikel 8 (informereren)

1. Partijen streven ernaar elkaar over en weer adequaat, tijdig en volledig te informeren over zaken en ontwikkelingen die voor elkaars functioneren, binnen de kaders van deze samenwerking, van belang kunnen zijn. Zij zullen elkaar in het kader van onderzoeken in een zo vroeg mogelijk stadium en zo volledig mogelijk gegevens verstrekken binnen de grenzen van wat op grond van wet- en regelgeving en jurisprudentie is toegestaan.
2. In geval van gemeenschappelijke activiteiten stemmen de betreffende partijen communicatie en woordvoering met elkaar af.

Artikel 9 (financiële aspecten)

1. Tenzij anders afgesproken zal er tussen de partijen geen verrekening plaatsvinden van de kosten die met uitvoering van deze samenwerkingsafspraken gemoeid zijn.
2. Indien een van de partijen structureel aanspraak maakt op deskundigheid of inzet van de ander, treden de betreffende inspectiediensten in overleg ten aanzien van de dekking van de kosten.

Artikel 10 (escalatiemodel)

1. Daar waar onduidelijkheid bestaat over de verantwoordelijkheidsverdeling overleggen de partijen hierover en maken nadere afspraken.
2. In gevallen waarin deze samenwerkingsafspraken niet voorzien, treden de betreffende partijen hierover in overleg en beslissen zij in overeenstemming. Indien overeenstemming niet gevonden kan worden, zal minimaal op directorenniveau een besluit worden genomen.
3. De opschaling als bedoeld in het vorige lid verloopt van:
 - a. Managers niveau (teamleiders of afdelingshoofden);
 - b. Directeuren niveau;
 - c. Bestuurlijk (IG, indien deze functie bij de betreffende organisatie bestaat) niveau.

Artikel 11 (nakomen afspraken)

1. De wijze waarop partijen uitvoering geven aan dit samenwerkingsprotocol wordt door de partijen geëvalueerd en geagendeerd voor het bestuurlijk overleg. Zij nemen maatregelen om de naleving van de samenwerkingsafspraken bij hun interne organisaties te bevorderen.
2. Nakoming van het eerste lid, is niet in rechte afdwingbaar.

Artikel 12 (inwerkingtreding en looptijd)

1. Deze samenwerkingsafspraken treden in werking met ingang van de dag volgend op de dagtekening van de publicatie ervan in de Staatscourant. De samenwerkingsafspraken hebben een werkingsduur van vier jaar.
2. Na de in lid 1 gestelde termijn wordt de overeenkomst stilzwijgend verlengd voor een periode van 5 jaar.
3. Partijen wijzigen deze afspraken alleen schriftelijk.
4. Partijen zullen de uitvoering en werking van deze samenwerkingsafspraken iedere vier jaar evalueren of zoveel vaker als een van partijen dat nodig acht.

Aldus op de laatste van de hierna genoemde data overeengekomen en ondertekend,

Inspectie Leefomgeving en Transport

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit

Datum:

Datum:

Plaats:

Plaats:

dr. M.C. (Mattheus) Wassenaar

dr.mr. G.J.C.M. (Gerard) Bakker

Nederlandse Arbeidsinspectie

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd

Datum:

Datum:

Plaats:

Plaats:

drs. R.G. (Rits) de Boer

mw. dr. M.A.W. (Marina) Eckenhausen

Staatstoezicht op de Mijnen

Unie van Waterschappen

Datum:

Plaats:

ir. T.F. (Theodor) Kockelkoren, MBA

Datum:

Plaats:

drs. J.M.C. (Meindert) Smallenbroek

Bijlage 1. De verwerking van persoonsgegevens

De volgende categorieën van (persoons)gegevens kunnen mogelijk worden verstrekt, op basis van artikel 6, van de AVG Verordening indien deze noodzakelijk zijn voor toezicht en handhaving zoals beschreven in de samenwerkingsafspraken:

Het onderwerp/aard en doel van de Verwerking	Toezicht op en handhaven van regelgeving voor biociden
Het soort Persoonsgegevens	NAW gegevens bedrijf/persoon, exacte/ specifieke locatiegegevens, foto's van opslagen biociden, email, IP-adres, geboortedatum, ID gegevens paspoort, rijbewijs, geslacht
Beschrijving categorieën Persoonsgegevens	Gewone Eventueel bijzondere (strafrechtelijk)
Beschrijving categorieën Betrokkenen	Onder Toezicht Staande (OTS) / Organisatie Onder Toezicht Staande (OTS) / natuurlijk persoon Melder Betrokken inspecteurs
Beschrijving categorieën ontvangers van Persoonsgegevens	Betrokken inspecteurs

Bijlage 2. Passende technische en organisatorische maatregelen

Samenwerkingspartners hanteren in het kader van de beveiliging van de verwerking van persoons gegevens minimaal het geldende Baseline Informatiebeveiliging Overheid BIO en privacybeleid. Dit betekent dat ze ten minste de volgende beveiligingsmaatregelen hebben getroffen voordat de in bijlage 1 genoemde gegevens worden uitgewisseld:

- fysieke maatregelen voor toegangsbeveiliging en logische toegangscontrole;
- opslag van gegevens in een kluis;
- project-, risico- en incidentenmanagement;
- integriteitscontroles;
- meerfactor-authenticatie;
- monitoring en logging;
- controle van toegekende bevoegdheden;
- privacybewustzijn- en beveiligingstrainingen;
- managementrapportages over risicobeheer;
- periodiek een audit of hack- of penetratietest uitvoeren;
- richtlijnen inzake gebruik ICT-hulpmiddelen, zoals versleutelde USB-sticks en beveiligde opslagplekken;
- responsible-disclosurebeleid;
- geheimhoudingsverklaringen;
- screening personeel en VOG-verklaring.

Voor het delen van gevoelige en vertrouwelijke informatie gelden daarnaast expliciet onderstaande aanvullende eisen:

- gegevens moeten versleuteld worden uitgewisseld (bijvoorbeeld via end-to-end encryption of beveiligde bestandsuitwisseling);
- documenten en bestanden die gevoelige of vertrouwelijke informatie bevatten, dienen beveiligd te zijn met een sterk wachtwoord (tenminste 16 tekens, combinatie van hoofdletters, kleine letters, cijfers en symbolen);
- wachtwoorden voor versleutelde documenten dienen apart te worden gedeeld via een ander kanaal/medium dan het betreffende document zelf (bijvoorbeeld wachtwoord via sms, telefonisch of via beveiligde berichtenapplicatie);
- gevoelige informatie mag alleen via beveiligde en goedgekeurde communicatiekanalen worden gedeeld (zoals beveiligde e-mail, beveiligde bestandsuitwisselingsdiensten of speciale samenwerkingsplatformen);
- gevoelige informatie mag niet onversleuteld via openbare e-maildiensten, openbare cloudopslag of onbeveiligde berichtendiensten worden uitgewisseld.

Bijlage 3: Afspraken betreffende Inbreuken in verband met Persoonsgegevens

In deze bijlage worden de afspraken beschreven hoe de samenwerkingspartners elkaar over inbreuken in verband met Persoonsgegevens informeren.

Actie bij inbreuk op de beveiliging van verstrekte gegevens

Direct nadat een van de partijen een inbreuk op de beveiliging van de verstrekte (persoons)gegevens ontdekt of een datalek vermoedt, melden zij dit zo spoedig mogelijk schriftelijk (doch uiterlijk binnen 24 uur) aan de eigen privacyfunctionaris. Ook brengen de partijen de contactpersoon bij de andere betrokken partij op de hoogte van het (vermoedelijke) datalek. Voor verdere vragen en opmerkingen kunt u contact opnemen met uw privacy functionaris. Aan de hand van de verstrekte informatie wordt door de privacyfunctionaris besloten of er een melding van het datalek moet worden gedaan bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). De verantwoordelijkheid voor het melden bij de AP en het informeren van de betrokkene ligt bij de eigenaar van de informatie en deze beslist verder over de wijze waarop de betrokkene in voorkomende gevallen geïnformeerd moet gaan worden. Het kan zijn dat de andere partij betrokken wordt bij het feitelijk informeren van de betrokkene, bijvoorbeeld omdat deze beschikt over de daarvoor noodzakelijke persoonsgegevens. Het doel van de meldplicht datalekken is immers gericht op de beperking van schade voor een betrokkene.

Informatie die ten minste door de opdrachtnemer moet worden verstrekt

- Aard van de inbreuk in verband met persoonsgegevens
- De persoonsgegevens en betrokkene
- Waarschijnlijke gevolgen van de Inbreuk in verband met persoonsgegevens
- Maatregelen die opdrachtnemer heeft voorgesteld of genomen om de Inbreuk in verband met persoonsgegevens aan te pakken, waaronder, in voorkomend geval, de maatregelen ter beperking van de eventuele nadelige gevolgen daarvan

De afhandeling vindt plaats na afstemming met de privacyfunctionaris. In een actueel te houden addendum (bijlage 5) wordt een lijst van contactpersonen bijgehouden, zodat snel gehandeld kan worden in het geval van een bijvoorbeeld datalek.

Bijlage 4: Nota Rolverdelingen NVWA en ILT

NOTA

Rolverdelingen tussen NVWA en ILT bij toezicht en handhaving gericht op een ingehuurde professionele toepasser ("derde") van een biocide op primaire NVWA-locaties⁸

Aanleiding

De taak- en rolverdeling in het toezicht en de handhaving van de biocidenwetgeving tussen NVWA-inspecteurs en ILT-inspecteurs is voor de meeste situaties duidelijk omschreven in eerdere samenwerkingsovereenkomsten. Het is echter gebleken dat er onduidelijkheid is over wie toeziet op professionele toepassers van biociden op "primaire NVWA-locaties", omdat er interpretatieverschillen waren voor de werkwijzen en rolverdeling. Op 11 december 2023 is een bestuurlijk overleg geweest tussen NVWA en ILT waarin de afspraken over verantwoordelijkheden, rol- en taakverdeling zijn besproken en worden vastgelegd in deze nota.

Doel van de nota:

Vaststellen bij welke inspectiedienst de primaire verantwoordelijkheid voor het toezicht op "derden", zoals ingehuurde plaagdierbeheersers ligt. Daarnaast een beschrijving van rollen en taken van ILT en NVWA in het toezicht op 'derden'. De nota richt zich op de ingehuurde professionele groep toepassers (derden), dit kan breder zijn dan alleen de plaagdierbeheersers.

Samenvatting van de afspraken gemaakt op 11 december 2023

ILT is verantwoordelijk voor toezicht op ingehuurde derden, zoals plaagdierbeheersers, ook wanneer deze op NVWA-locaties werkzaamheden met biociden verrichten. NVWA is verantwoordelijk voor toezicht op gebruik van biociden op primaire agrarische bedrijven door agrariërs zelf. Dit geldt ook voor toepassing van biociden binnen de andere NVWA domeinen. Deze nota wordt bijgevoegd als bijlage aan de nieuw op te stellen samenwerkingsafspraken inspectiediensten.

Toelichting wettelijke verantwoordelijkheid

Ministerie IenW is beleidsverantwoordelijk voor de biocidenwetgeving. In de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Wgb) staan meerdere toezichthouders genoemd die bevoegd zijn voor handhaving van de wet, waaronder ILT en NVWA.

Probleem

⁸ Een primaire NVWA-locatie is een locatie waar normaal gesproken NVWA inspecteurs toezicht houden op onder meer voedselveiligheid vanuit hun primaire taak, zoals o.a. agrarische bedrijven, voedselverwerkende bedrijven, horeca- en ambachtelijke bedrijven etc.

Hoewel er afspraken zijn beschreven over taak- en rolverdeling in de samenwerkingsafspraken NVWA_ILT uit 2018 (deze zijn een nadere invulling van de taakverdelingen die in eerdere handhavingdocumenten⁹ staan beschreven) is er een verschil in interpretatie van de daarin beschreven verantwoordelijkheden van beide diensten. De NVWA heeft het beeld dat het toezicht op ingehuurde professionele toepassers van biociden ("derden") op een primaire NVWA-locatie een taak van de ILT is. ILT interpreteert de afspraken zodanig dat dit toezicht bij de NVWA ligt. Duidelijke afspraken tussen beide inspectiediensten dragen bij aan het recentelijk ten uitvoer gebrachte beleidsdoel om minder (en efficiënter) rodenticiden toe te passen (via Integrated Pest Management).

Relevante artikelen uit de samenwerkingsafspraken 2018

Het betreft de regels in artikel 3, lid 1d en lid 2c van de samenwerkingsovereenkomst NVWA-ILT (2018)

Artikel 3 (verantwoordelijkheidsverdeling)

1. De ILT is in dit kader verantwoordelijk voor:

d. Toezicht op het professionele gebruik van biociden (waar onder het toepassen van biociden in het kader van het verrichten van een dienst voor derden), tenzij dit onder het primaire toezicht van een andere toezichthouder valt.

2. De NVWA is in dit kader verantwoordelijk voor:

c: Toezicht op gebruik van biociden door bedrijven die als bedrijfstype onder het primaire toezicht van de NVWA vallen, namelijk:

- i. de levensmiddelenindustrie;
- ii. de diervoederindustrie;
- iii. de levensmiddelen ambachtelijke sector, de detailhandel en de horeca;
- iv. dienstverleners aan consumenten zoals tatoeëerders en schoonheidssalons;
- v. de primaire landbouwproductiebedrijven (land- en tuinbouw, veehouderij), en overige schakels in de keten, zoals verzamelplaatsen, diertransport en slachthuizen.

Beeld van de sector plaagdierbeheersers

Er zijn zo'n 3000 vakbekwame plaagdierbeheersers (dit zijn personen met een vakbekwaamheidsdiploma voor plaagdierbeheersing). Er zijn ruim 50.000 agrarische bedrijven (CBS gegevens 2022). In 2021 waren er 70.000 horecabedrijven.

Sinds begin 2023 moeten alle bedrijven namens wie professionele toepassers werken, gecertificeerd zijn voor binnen- en buitengebruik van rodenticiden (dit zijn bedrijven die in het bezit moeten zijn van een bedrijfscertificaat van het Keurmerk Plaagdier Management Bedrijven (KPMB)¹⁰). Werknemers van deze bedrijven moeten werken volgens de verplichte IPM werkwijze voor knaagdierbeheersing en moeten beschikken over het juiste bewijs van vakbekwaamheid.

Dit geeft een wijziging van het toezichtsveld. Waar bijvoorbeeld in het verleden agrariërs (ca. 20.000) zelf knaagdieren binnen gebouwen mochten bestrijden met een KBA licentie, moeten ze ook nu beschikken over een bedrijfscertificaat en werken volgens de IPM werkwijze. Ca 300 agrariërs zijn als bedrijf zelf gecertificeerd voor IPM Knaagdierbeheersing.

⁹ Handhavingdocument Wet Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden 2008 en de Sanctiestrategie Wet Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden 2011

¹⁰ <https://www.kpmb.nl/register/module-ipm-knaagdierbeheersing>

De verwachting is dat de agrarische sector vaker gebruik zal maken van professionele gecertificeerde bedrijven. Binnen sommige sectoren is dit ook verplicht in het kader van private kwaliteitssystemen.

Juridisch kader (afgesteld tussen ILT en NVWA, juristen)

De minister van IenW is de eerstverantwoordelijke minister voor biociden. Zie artikel 1 van de Wgb: "Onze Minister [...] voor biociden: Onze Minister van Infrastructuur en Milieu in overeenstemming met Onze Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit;"

Op basis van artikel 9.1 Rgb zijn ambtenaren van (onder meer) de NVWA en ILT belast met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Volgens de toelichting bij de nieuwe regeling (Stcrt. 2007, 188): "In onderling overleg zullen deze toezichthouders een taakverdeling maken, gelet op de verschillende doelgroepen van justitiabelen, die geraakt worden door de bepalingen van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden."

Onze Minister, dus de minister van IenW, kan voor biociden een LOB (of in plaats daarvan een LOD volgens artikel 5:32 Awb) opleggen op basis van artikel 86 Awb. Daarnaast kan de minister van IenW op basis van art. 90 Wgb voor biociden ook een bestuurlijke boete opleggen. Deze bevoegdheden zijn gemandateerd aan ILT. Enkel de bevoegdheid om een bestuurlijke boete op te leggen is gemandateerd aan de NVWA (Besluit mandaat, volmacht en machtiging hoofd van de afdeling Bestuurlijke & Juridische Zaken van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit inzake de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden). De door de NVWA opgestelde Rapporten van Bevindingen worden naar het Boetebureau van ILT gestuurd volgens eerder gemaakte werkafspraken. ILT legt vervolgens de bestuurlijke maatregel op.

Nieuwe afspraak over de werkwijze en rolverdeling (besproken tussen NVWA en ILT op 13 december 2023)

- Het toezicht op een professionele plaagdierbeheerser¹¹ ligt bij de ILT, ook als deze (als derde) werkzaamheden uitvoert bij een primaire NVWA-locatie. Als een ondertoezichtstaande van de NVWA (een agrariër of andere ondernemer) zelf biociden inzet, ligt het toezicht hiervan bij de NVWA.
- Standaardwerkwijze is: Wanneer een NVWA inspecteur tijdens inspectie op bedrijf (onder toezicht van NVWA) een overtreding van een ingehuurde plaagdierbeheerser constateert, dan doet de inspecteur een melding bij de ILT en stuurt de schriftelijk de bevindingen naar ILT. ILT handelt op basis van signalen en rapporten van de NVWA en kan met deze gegevens optreden tegen de plaagdierbeheerser.
- Bij mogelijk risico voor voedselveiligheid, dierenwelzijn of – diergezondheid: de NVWA inspecteur kan n.a.v. een inspectie (regulier programma of n.a.v. een melding) nadere gegevens omtrent mogelijk onjuist gebruik van het biocide opvragen bij de plaagdierbeheerser voor het betreffende bedrijf. Wanneer NVWA contact opneemt met de plaagdierbeheerser wordt ILT meegenomen in de communicatie, bijvoorbeeld in cc via de mail. ILT kan vervolgens nader onderzoek doen naar de werkzaamheden van de plaagdierbeheerser, ook bij andere bedrijven waar de plaagdierbeheerser actief is geweest.
- De ILT kan aanvullende informatie opvragen bij de plaagdierbeheerser en indien nodig handhaven richting plaagdierbeheerser, mede op basis van bevindingen vanuit de NVWA-inspectie. ILT deelt relevante Informatie met de NVWA, verkregen van de plaagdierbeheerser die van belang is voor de NVWA om zo snel mogelijk de risico's als gevolg van onjuist gebruik te kunnen beperken.

¹¹ Betreft beheersen van knaagdieren en overige plaagdieren, zoals insecten. Ook kunnen "derden" desinfecties uitvoeren op NVWA locaties.

- Voor het delen van relevante documenten is reeds een ruimte in de digitale samenwerkplaats Rijksoverheid aangemaakt.
- De ILT legt maatregelen op aan de plaagdierbeheerser zoals bepaald in de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO). De herinspecties na door ILT opgelegde maatregelen zullen door de ILT worden uitgevoerd. NVWA en ILT maken nadere afspraken welke informatie ILT nodig heeft voor het uitvoeren van de controle op de herstelmaatregelen en wat de voorwaarden zijn om NVWA locaties te betreden, deze afspraken worden toegevoegd als bijlage bij deze nota.
- Het maken van afspraken met de certificerende instanties en andere belangenpartijen van de plaagdierbeheersers ligt primair bij ILT, daar waar het gaat om NVWA bedrijven, neemt de NVWA het initiatief. Beiden betrekken de andere toezichthouder waar nodig.